

СЪДЪРЖАНИЕ:

V. ПАЗАРНО РЕГУЛИРАНЕ	132
1. Годишен доклад 2004.....	132
2. Мониторинг на пазара	132
3. Определяне на оператори със значително въздействие върху пазара (ОЗВП)	133
4. Регулиране на цени	134
5. Предоставяне на универсална далекосъобщителна услуга.....	134
6. Сътрудничество с Комисия за защита на конкуренцията (КЗК).....	135
7. Участия в международни проекти.....	135

V. ПАЗАРНО РЕГУЛИРАНЕ

От особена важност за практическото прилагане на текущата законова рамка в областта на далекосъобщенията, както и за прилагането на ефективна регулаторна политика от страна на КРС, са наблюдението и проучването на далекосъобщителния пазар. За изпълнение на регулаторните си функции Комисията системно събира и обработва информация за извършваните от далекосъобщителните оператори дейности и въз основа на тази информация се извършва анализ за състоянието на пазара на далекосъобщителни мрежи и услуги и се прогнозира неговото развитие. Чрез извършените пазарни анализи КРС получава обратна връзка за реакцията на пазара към приложените спрямо далекосъобщителните оператори регулаторни механизми. Прилагането на адекватни регулаторни мерки в условията на прозрачност и равнопоставеност е от ключово значение за подобряване на ефективността на конкуренцията и изграждането на доверие у играчите на пазара, както и за стимулиране на инвестициите в сектора. Крайната цел на пазарното регулиране е осигуряването на избор, цени и качество за потребителите на далекосъобщителни услуги.

1. Годишен доклад 2004

През 2005 г. беше изготвен годишен анализ за състоянието и развитието на далекосъобщителния пазар в България за предходната година и на дейностите, свързани с неговото регулиране. Анализът е част от годишния доклад на КРС за 2004 г. и се базира на получена информация за работата на около 1000 оператора на обществени далекосъобщителни мрежи, предоставящи далекосъобщителни услуги чрез тях, както и около 170 доставчици на услуги за достъп до Интернет. За събиране на необходимите данни бяха съставени и изпратени съответните формуляри-въпросници. Въз основа на събраната информация се поддържа и актуализира базата данни по видове далекосъобщителни дейности.

През годината бяха организирани за първи път работни срещи с представители на сдруженията на далекосъобщителните оператори, както и с основните оператори, за да се получи обратна връзка за съдържанието на годишния пазарен анализ на КРС и оптимизира процесът по набирането на информация от участниците на пазара. На срещите бяха обсъдени съдържанието и обхватът на годишния доклад на КРС за 2004 г., съдържанието и формата на въпросниците за отчет по извършваните далекосъобщителни дейности, както и възможностите за облекчаване на процеса по набиране на данни чрез използването на съвременни методи за разпространение и попълване на формулярите за отчет.

2. Мониторинг на пазара

Във връзка с текущото следене на състоянието на далекосъобщителния пазар – както като цяло, така и на отделните му сегменти - се извършва наблюдение по набор от параметри, определени от КРС. Този набор обхваща информацията, необходима за осъществяването на специфични функции по регулирането на пазара съгласно ЗД, както и за предоставянето на информация за развитието на пазара на международни институции и организации, на които по силата на международни споразумения

Комисията е член. Информация се събира и в рамките на проекти за мониторинг на пазарите.

Съгласно лицензионните условия, от операторите на пазарите на фиксирани и мобилни далекосъобщителни мрежи и предоставяне на далекосъобщителни услуги чрез тях КРС събира и обработва информация на всеки шест месеца (операторите, извършващи всички останали далекосъобщителни дейности, следва да се отчитат веднъж годишно). За операторите, осъществяващи далекосъобщения на тези пазарни сегменти, бяха разработени въпросници за отчет на дейността през първото полугодие на 2005 г.

Експертите на Комисията системно следят проучванията в областта на далекосъобщенията на световните и европейски телекомуникационни организации, (в това число Европейския институт за стандартизация и Международния съюз по далекосъобщения), запознават се детайлно с европейското законодателство, препоръките на Европейската комисия за прилагането на новата регулаторна рамка на ЕС, както и с най-добрите практики на други европейски регулаторни органи. Целта е да се подпомогне КРС в прилагането на ефективна политика според спецификата на далекосъобщителния пазар в България и във връзка с предстоящото прилагане на Регулаторна рамка 2002 на ЕС от началото на 2007 г.

3. Определяне на оператори със значително въздействие върху пазара (ОЗВП)

В съответствие с разпоредбите на действащия Закон за далекосъобщенията и одобрената от КРС Методика за условията и реда за определяне на оператори със значително въздействие на пазара, експерти ежегодно изготвят анализи за наличието на ефективна конкуренция и следят динамиката на пазарните дялове на операторите на пазарните сегменти на фиксирани телефонни мрежи и предоставяне на фиксирани гласови телефонни услуги; предоставяне на услугата „линии под наем” и мобилни далекосъобщителни мрежи и предоставяне на гласови телефонни услуги чрез тях.

Анализите по определянето на оператори със значително въздействие върху пазара (ОЗВП) включват следните етапи:

- дефиниране на съответните пазари;
- набиране на информация чрез разработени съгласно Методиката въпросници и извършване на пазарно проучване;
- определяне на дела на операторите на съответните пазари и при необходимост отчитане на допълнителни критерии;
- определяне на ОЗВП върху съответните пазари.

След извършени пазарни анализи КРС с Решения № 1742/12.09.2005 г. и № 2389 от 21.12.2005 г. отново определи БТК АД за ОЗВП на фиксирани телефонни мрежи и предоставяне на фиксирани гласови телефонни услуги и върху пазара на предоставяне на услугата линии под наем. В качеството си на ОЗВП на БТК са наложени специфични задължения по Закона за далекосъобщенията, например задължения за взаимно свързване, за предоставяне на специфичен достъп и за съвместно ползване на помещения, далекосъобщителни съоръжения, канали и кули, за предоставяне на универсална далекосъобщителна услуга .

През годината експертите на КРС извършиха анализ и на пазара на мобилни телефонни услуги и предоставяне на гласови телефонни услуги чрез тях. Въз основа на получените резултати КРС се произнесе с Решение № 2393/21.12.2005 г. за повторно определяне на „МОБИЛТЕЛ” ЕАД за оператор със значително въздействие върху този

пазар и налагане на дружеството на предвидените в ЗД специфични задължения по отношение на взаимното свързване: спазване принципите на равнопоставеност, прозрачност и конфиденциалност при предоставянето на услуги по взаимно свързване.

4. Регулиране на цени

Съгласно разпоредбите на Закона за далекосъобщенията, КРС регулира цените на оператора със значително въздействие върху пазара на фиксирани телефонни мрежи и фиксирани гласови телефонни услуги и предоставяне на услугата „линии под наем“, за предоставянето на следните услуги:

1. фиксирана гласова телефонна услуга;
2. взаимно свързване;
3. предоставяне на услугата „линии под наем“ от обхвата на минималния пакет;
4. специфичен достъп;
5. необвързан достъп до абонатна линия;
6. съвместно ползване на помещения и съоръжения.

Експерти на КРС изготвиха анализ и доклад по проект, внесен от БТК АД за изменение на цените за предоставяне на фиксираната гласова телефонна услуга. Изменението на цените е прието от Комисията с Решение № 291/22.02.2005 г.

През годината са изготвени анализи във връзка със съгласуването на цени за съвместно ползване на помещения и съоръжения, както и за взаимно свързване. Процедурата по съгласуване на общите условия за съвместно ползване на помещения и съоръжения продължи и през 2006 г.

По отношение на одобрената от КРС Система за разпределяне на разходите на БТК АД, през 2005 г., дружеството възложи на McKinsey&Company одит на Системата. В резултат на одита не е направена промяна в принципите и методологията за разпределение на разходите.

5. Предоставяне на универсална далекосъобщителна услуга

Предоставянето на универсалната далекосъобщителна услуга (УДУ) е лицензионно задължение на БТК АД, вменено на дружеството в качеството му на оператор със значително въздействие върху пазара на фиксирани телефонни мрежи и предоставяне на фиксирани гласови телефонни услуги и на пазара на предоставяне на услугата „линии под наем“. Във връзка с гарантиране предоставянето на универсалната далекосъобщителна услуга БТК АД следва да предоставя ежегодно в КРС информация за изпълнението на тези си задължения – покритие, цени, качество на услугата, разходи и приходи по предоставянето ѝ, обслужване на исканията, брой на отказите за предоставяне и причини за отказите.

През годината бе администриран фонд за гарантиране на предоставянето на УДУ и с Решение № 648 от 20.04.2005 г. на КРС бе приет правилник за дейността му.

С решение № 906 от 26.05.2005 г. КРС определи Правила за изчисляване на нетните загуби на обществените оператори от предоставяне на УДУ.

6. Сътрудничество с Комисия за защита на конкуренцията (КЗК)

През 2005 г. КРС подписа споразумение за сътрудничество с Комисията за защита на конкуренцията (КЗК), което се осъществява чрез двустранен обмен на информация, документация и консултации, съобразно законово определената компетентност на двата органа. Споразумението предвижда и възможности за създаване на междуправителствени работни групи, включително при разработване на нормативни актове, организиране на работни срещи минимум два пъти годишно и осъществяване на съвместни проекти. В рамките на проведените два съвместни семинара през септември и декември, експерти на КРС подготвиха и изнесоха презентации по теми, засягащи особеностите при изготвянето на пазарни анализи за целите на определянето на оператори със значително въздействие върху пазара по старата и новата регулаторна рамка на ЕС, процеса на набиране на информация за целите на изготвянето на пазарни проучвания и анализи, както и по въпроси, свързани с регулирането на цените на ОЗВП.

През годината КРС оказва съдействие на КЗК при проучвания по редица производства, свързани с конкуренцията при предоставянето на гласови телефонни услуги и далекосъобщителни услуги, предоставяни посредством кабелни далекосъобщителни мрежи и мрежи за пренос на данни.

7. Участия в международни проекти

Като регулаторен орган КРС продължи да предоставя информация за състоянието на българския далекосъобщителен пазар чрез въпросник на Международния съюз по далекосъобщения (ITU), във връзка с актуализирането на базата данни от показатели за световното развитие на телекомуникациите и ежегодното изготвяне на доклада на ITU.

КРС следи максимално проявите в сектора и на ниво Европейска комисия. Продължава активното участие на експертите на комисията в пленарни съвещания, работни групи и комитети на Международния съюз по далекосъобщения (ITU), Комитета по комуникации към ЕК (COCOM), Групата на независимите регулатори (IRG), Групата на европейските регулатори (ERG) и други международни институции и организации, където се разработват механизми за ефективно регулиране на пазара. Това допринася за повишаване капацитета на администрацията и на готовността ѝ за прилагане на най-съвременни регулаторни практики, особено във връзка с предстоящото прилагане на Регулаторна рамка 2002 на ЕЦ. Представители на КРС участват в работата на пет от работните групи на Групата на независимите регулатори (IRG):

- работна група “Значително въздействие върху пазара” (SMP WG);
- работна група “Пазар на мобилни услуги” (Mobile Market WG);
- работна група “Фиксирана мрежа” (Fixed Network WG);
- работна група “Счетоводно отчитане за регулаторни цели” (Regulatory Accounting WG);
- работна група “Крайни потребители” (End Users WG).

От началото на 2004 г. България има статут на наблюдател в Групата на европейските регулатори (ERG), като КРС редовно участва в пленарните съвещания на организацията.

През ноември 2005 г. успешно приключи контрактът за институционално партньорство на КРС с испанския Държавен секретариат по телекомуникации и информационно общество към Министерството на индустрията, туризма и търговията в сътрудничество с Комисията по пазара на телекомуникациите на Испания⁶⁸. Целта на контракта беше да се повиши капацитетът на Комисията при изпълнение на регулаторните и контролните ѝ функции в условията на либерализиран пазар, включително в областта на пазарното регулиране. В рамките на проекта експертите на КРС имаха възможност да се запознаят с практиката на испанската администрация при прилагането на Европейската Регулаторна рамка 2002, да обменят опит за възникнали проблеми и техните решения и да бъдат обучени в детайлите на пазарните анализи по рамка 2002, предвид факта, че към момента Комисията няма опит в изготвянето им. В хода на проекта бяха констатирани някои проблеми и отправени следните препоръки за дейностите, свързани с пазарното регулиране:

- необходимост да се увеличи броят на експертите в КРС, заети с дейностите по набирането и обработването на информация и изготвянето на пазарни анализи, както и необходимост от увеличаване на техническите ресурси – внедряване на информационна база данни за постъпваща от операторите информация по извършваните от тях далекосъобщителни дейности;

- прецизиране на набора от параметри за набиране на информация, дефинициите към тях, формата на въпросниците и начина на изпращане и обработване на събираната от далекосъобщителните оператори информация;

- организиране на редовни срещи с далекосъобщителни оператори, за да се разяснят съдържанието и обхвата на информацията, събирана от КРС във връзка с изпълнение на регулаторните ѝ функции;

- пълно транспониране на отнасящите се до пазарните анализи разпоредби от Регулаторна рамка 2002 - прилагане на Препоръката на Европейската комисия за съответните продуктови пазари и пазари на услуги в рамките на електронния съобщителен сектор и на Насоките за пазарни анализи и оценка на значително пазарно въздействие;

- изменение на системата за определяне на разходите на основния оператор;

- необходимост от обучение на експертите в областта на конкурентното право и разпоредбите на Регулаторна рамка 2002; детайлно проучване на опита на страните-членки на ЕС в прилагането на Новата рамка по отношение на пазарните анализи, включително участие в международни форуми и работни групи, както и продължаване на сътрудничеството с регулаторни органи от други страни.

КРС стартира участие в проект за мониторинг на телекомуникационните пазари в Югоизточна Европа „SEE Observatory”. Проектът е финансиран от Европейската комисия и е продължение на проекта за проследяване на развитието на далекосъобщителния сектор в страните кандидатки за членство в ЕС, приключил с приемането в съюза на по-голямата част от държавите през май 2004 г. В настоящия мониторингов проект, освен България и Румъния, са включени Албания, Босна и Херцеговина, Хърватска, Сърбия, Черна гора, Косово, Македония и Турция. В рамките на проекта България ще продължи да предоставя информация по широк набор от параметри относно практиката по регулиране, тарифите на далекосъобщителните услуги и пазарното развитие. Експертите на КРС, съвместно с колегите от ДАИТС, са ангажирани в редовното предоставяне на набора от данни за изготвяне на периодичните доклади по проекта. През 2005 г. се състояха първите две срещи по този проект и бе приет от ЕК и публикуван първият изготвен доклад.

⁶⁸ контракт BG2002/IB/TE01/UE “Институционално изграждане на КРС”